

SOCIÁLNA POISTOVŇA

POVINNOSTI MATKY PO PÔRODE

ak si chce v Sociálnej poistovni uplatniť dávku materské

Čo je dávka materské?

Materské je nemocenská dávka poskytovaná z dôvodu tehotenstva alebo starostlivosti o narodené dieťa. Materské môže poberať matka dieťaťa, t. j. žena, ktorá dieťa porodila, alebo iný poistenec, ktorým je v zákonom vymedzených prípadoch otec dieťaťa, manžel matky dieťaťa, manželka otca dieťaťa a tiež fyzická osoba starajúca sa o dieťa na základe rozhodnutia príslušného orgánu, napr. súdu.

Na získanie dávky materské je nutné doložiť tlačivo *Žiadosť o materské*, ktoré vystaví lekár gynekológ (nie je voľne k dispozícii), resp. ak o materské žiada iný poistenec, tlačivo *Žiadosť o materské* si vyžiada od pobočky Sociálnej poistovne. Nárok na materské vzniká spravidla od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom. Materské sa poskytuje spravidla v období 34 týždňov.

Obdobie nároku na materské môže byť aj kratšie, napr. ak sa poberateľ dávky materské rozhodne nastúpiť späť do zamestnania. Nevyhnutnou podmienkou na získanie dávky materské je, že žiadateľ o dávku materské musí byť v čase tzv. nástupu na materské nemocensky poistený alebo mu musí k tomuto dňu plynúť ochranná lehota. Zároveň musí byť splnená podmienka trvania nemocenského poistenia aspoň 270 dní v období dvoch rokov pred pôrodom matky dieťaťa alebo pred prevzatím dieťaťa do starostlivosti u iného poistenca.

Čo musí matka splniť na uplatnenie dávky materské?

1. Čo najskôr doručiť fotokópiu rodného listu dieťaťa Sociálnej poistovni

Ak matka poberá materské zo zamestnačného pomeru alebo jej vznikol nárok na materské v ochrannej lehote, plynúcej zo zaniknutého zamestnania, fotokópiu dokladu o rodnom čísle dieťaťa (napr. rodný list dieťaťa, ďalej len „rodný list“) odovzdá v Sociálnej poistovni podľa sídla zamestnávateľa. Samostatne zárobkovo činná osoba a dobrovoľne poistená osoba poberajúca dávku materské odstúpia rodný list pobočke Sociálnej poistovne v mieste trvalého bydliska.

Matky, ktorých zamestnávateľ má sídlo v Bratislave, a matky, ktoré podľa miesta trvalého bydliska patria do bratislavskej pobočky Sociálnej poistovne, rodný list odstúpia na adresu:

Sociálna poistovňa – pobočka Bratislava
Záhradnícka 153
829 02 Bratislava.

Fotokópiu rodného listu, ktorá nemusí byť overená, je potrebné zaslať poštou, mailom alebo doručiť osobne oddeleniu nemocenského poistenia v príslušnej pobočke Sociálnej poistov-

ne. Ak poberatelia materského nepredloží rodný list príslušnej pobočke Sociálnej poistovne, výplata dávky je bude dočasne pozastavená. K obnoveniu výplaty dôjde po doručení rodného listu dieťaťa. Matky, ktoré nepoberajú zo Sociálnej poistovne dávku materské, túto povinnosť nemajú.

2. Prihlásiť sa na dôchodkové poistenie

Fyzická osoba, ktorá podá prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa, je dôchodkovo poistená, príčom štát za ňu platí poistné na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity z vymeriavacieho základu vo výške 60 % jednej dvanásťtiny všeobecného vymeriavacieho základu (na rok 2017 je vymeriavací základ v sume 529,80 €). Z dôvodu riadnej starostlivosti o dieťa je povinne dôchodkovo poistená fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ak sa stará o dieťa do veku šesť rokov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky a nie je dôchodkovo poistená ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovŕšila dôchodkový vek a podala prihlášku na dôchodkové poistenie z tohto dôvodu v Sociálnej poistovni. Všeobecne platí, že fyzická osoba bude v registri poistencov zaevdovaná z dôvodu starostlivosti o dieťa ako poistenec štátu odo dňa prihlásenia

sa na dôchodkové poistenie, najskôr však odo dňa podania prihlášky. Aby bola takáto fyzická osoba dôchodkovo poistená už odo dňa narodenia dieťaťa, je nevyhnutné, aby prihlášku na dôchodkové poistenie podala do 45 dní odo dňa jeho narodenia. Ak do 45 dní odo dňa narodenia dieťaťa nestihne podať prihlášku, dôchodkové poistenie jej vznikne až odo dňa podania prihlášky. Uvedené sa však netýka fyzických osôb, ktorým vznikol nárok na materské z povinného nemocenského poistenia zamestnanca alebo z povinného nemocenského poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby. Im stačí podať prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa až ku dňu, ktorý nasleduje po dni ukončenia poskytovania materského, pretože v období, v ktorom sa im poskytuje materské, štát za ne platí poistné na dôchodkové poistenie automaticky zo zákona. Fyzická osoba, ktorej vznikol nárok na materské v ochranej lehote, z dobrovoľného poistenia alebo jej zaniklo povinné nemocenské poistenie pred narodením dieťaťa, nie je v období poskytovania materského dôchodkovo poistená automaticky, prihlášku podáva v 45-dňovej lehote po narodení dieťaťa. Povinné dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa vzniká, ak fyzická osoba doručí osobne alebo zašle poštou pobočke Sociálnej poisťovne v mieste jej trvalého bydliska *Registračný list fyzickej osoby, Vyhľásenie fyzickej osoby, že sa riadne stará o dieťa*, na účely dôchodkového poistenia a fotokópiu rodného listu dieťaťa. (V registračnom liste vyznačí krízicom prihláška, FO, za ktorú platí štát = typ 3, osobné údaje, dátum vzniku poistenia, dátum narodenia dieťaťa a podpis.) Ak sa fyzická osoba nechce na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa prihlásiť, nemusí sa, pretože túto povinnosť jej zákon neukladá, ale v takomto prípade štát za ňu poistné neplatí.

3. Vyžiadať si potvrdenie pre účely poskytovania rodičovského príspevku

Na uplatnenie nároku na rodičovský príspevok poskytovaný úradom práce, sociálnych vecí a rodiny predkladá žiadateľka o túto dávku potvrdenie Sociálnej poisťovne o dĺžke trvania poberania materského. Takéto potvrdenie poberateľke materského vystaví po skončení poberania materského ktorákolvek pobočka Sociálnej poisťovne na počkanie alebo po telefonickom vyžiadani jej bude zaslané poštou. O potvrdenie môže požiadať aj Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne, prípadne aj elektronicky prostredníctvom Formulára pre otázky, ktorý sa nachádza na webovej stránke www.socpoist.sk v časti Kontakty.

NAJČASTEJŠIE OTÁZKY

Akceptuje Sociálna poisťovňa rodný list dieťaťa vystavený v inom členskom štáte Európskej únie?

Doklad o narodení dieťaťa vystavený v inom štáte Európskej únie Sociálna poisťovňa akceptuje. Akceptuje ho aj v inom ako slovenskom jazyku, pričom nemusí byť úradne preložený ani úradne overený. Musí však obsahovať meno, priezvisko, rok, mesiac a deň narodenia dieťaťa.

Môžem oznámiť rodné číslo dieťaťa telefonicky?
Rodné číslo dieťaťa nie je možné oznámiť telefonicky. Oznámiť rodné číslo môže poberateľka materského napríklad zaslaním rodného listu dieťaťa (poštou alebo osobne). Rodný list dieťaťa možno zaslať aj mailom na emailovú adresu príslušnej pobočky alebo priamo zodpovednej referentke, ak poberateľka materského pozná mailovú adresu referentky, ktorá jej záležitosť spravuje.

Aby som si splnila všetky povinnosti voči Sociálnej poisťovni, musím predložiť rodný list dieťaťa dvakrát? Pre dávku materské a aj pre to, že chcem, aby počas starostlivosti o dieťa za mňa poistné na dôchodkové poistenie platil štát?

Pre výplatu materského je potrebné fotokópiu rodného listu dieťaťa zaslať príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne – útvaru nemocenského poistenia. Prihlásenie na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa je dobrovoľné, žena sa na toto poistenie prihlásiť nemusí. Ak však chce, aby za ňu štát toto poistenie platil, musí podať druhú fotokópiu rodného listu dieťaťa s ostatnými dokladmi aj na útvar poistného.

Môže ma na dôchodkové poistenie prihlásiť zamestnávateľ?

Poistné na dôchodkové poistenie platí štát za fyzickú osobu, ktorá sa prihlási ako osoba starajúca sa o dieťa do veku šesť rokov. To znamená, že na dôchodkové poistenie neprihlasuje osobu starajúcu sa o dieťaťa zamestnávateľ, ale fyzická osoba podá prihlášku sama za seba.

Môžem byť dôchodkovo poistená štátom a pri tom pracovať na dohodu s nepravidelným príjomom?

Za osobu, ktorá pracuje na základe dohody s nepravidelným príjomom, odvádzajúca zamestnávateľ poistné na dôchodkové poistenie. Preto nie je možné, aby bola fyzická osoba súbežne dôchodkovo poistená štátom z dôvodu starostlivosti o dieťa a pracovala na základe dohody s nepravidelným príjomom.

Čo znamená riadna starostlivosť? Je splnená aj v prípade, ak dieťa navštievia materskú školu?

Hlavnou podmienkou pre osoby, ktoré sa starajú o dieťa do veku šesť rokov alebo o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom po dožiadení veku šesť rokov, najdlhšie do veku 18 rokov, je splnenie podmienky riadnej starostlivosti. Riadna starostlivosť o dieťa na účely dôchodkového poistenia je starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme všeobecného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa, najmä priemeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa, výchova dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadiok dieťaťa. Podmienka riadnej starostlivosti na účely dôchodkového poistenia sa považuje za splnenú aj vtedy, ak táto osoba zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne alebo inou plnoletou fyzickou osobou alebo právnickou osobou (jasle, materská škola a pod.). Osoba starajúca sa o dieťa môže byť poistencom štátu aj v prípade, ak dieťa navštievia materskú školu.

Zaniká dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa automaticky, ak sa zamestnám na dohodu?

Po vzniku povinného dôchodkového poistenia (napr. zamestnanca – dohodára) nemôže zároveň byť osoba dôchodkovo poistená ako poistenečnec štátu z dôvodu starostlivosti o dieťa. Z tohto poistenia sa musí sama odhlásiť do ôsmich dní odo dňa vzniku povinného dôchodkového poistenia.

Je potrebné podať žiadosť, ak chcem, aby za mňa Sociálna poisťovňa odvádzala príspevky do II. piliera?

Osobe, ktorá je prihlásená, resp. sa prihlásila na dôchodkové poistenie z dôvodu riadnej starostlivosti o dieťa a ktorá je zapojená aj v II. pilieri, Sociálna poisťovňa postupuje príspevky do II. piliera automaticky, v tomto smere nemá fyzická osoba žiadnu oznamovaciu povinnosť.

